

SHRNUTÍ ROKU 2024

ZOO PRAHA

Zoologická zahrada hl. m. Prahy

U Trojského zámku 120/3, 170 00 Praha 7 – Troja
telefon: 296 112 111, fax: 233 556 704
e-mail: zoopraha@zoopraha.cz
www.zoopraha.cz

Zřizovatel

Magistrát hl. m. Prahy
Mariánské náměstí 2, 110 01 Praha 1
telefon: 236 001 111
e-mail: posta@praha.eu
www.praha.eu

Ředitel

Mgr. Miroslav Bobek

Tiskový mluvčí

Mgr. Filip Mašek

Náměstci

Mgr. Jaroslav Šimek, Ph.D.
(Zoologický útvar)

Ing. Šárka Nováková
(Ekonomicko-provozní útvar)

Ing. Eliška Pellešová
(Útvar obchodu a služeb)

Ing. Mgr. Markéta Hoidekrová
(Útvar kontaktu s veřejností)

Ing. Lukáš Divoký
(Investiční útvar)

Odborní poradci

RNDr. Ivan Reháč, CSc.
(zoologie)

Jiří Kotek
(rozvojové projekty a engineering)

Tajemnice ředitele

Renata Švejdrová

Kurátoři

RNDr. Pavel Brandl, Ph.D.
(savci kromě kopytníků a primátů)

Mgr. Barbora Dobiášová
(kopytníci)

Mgr. Jan Mengr
(primáti)

Antonín Vaidl
(ptáci)

Petr Velenský
(plazi, obojživelníci, ryby, bezobratlí)

Veterinární lékaři

MVDr. Roman Vodička, Ph.D.

MVDr. Jaromír Král

MVDr. Helena Vaidlová

MVDr. Robin Ehl

ZOO PRAHA

ZOO V ČÍSLECH

Rok 2024 přinesl v Zoo Praha celkem 1 043 vylíhlých či narozených mláďat plazů, ptáků a savců náležejících ke 190 druhům – a mnohá z nich byla opravdu výjimečná. Tato skutečnost spolu s dalšími atrakcemi, úspěšnou propagací zoo napříč médií i sociálními sítěmi (např. na Facebooku činil dosah až 1,5 mil.) a pěkným počasím přilákaly dohromady do zoo téměř 1,4 milionu návštěvníků.

Celková rozloha zoo: 58 ha

Rozloha expozic: 50 ha

Počet pavilonů: 15

Počet expozic: více než 150

Počet zaměstnanců: 249

Roční návštěvnost: 1 387 433

POČET CHOVANÝCH ZVÍŘAT

	JEDINCŮ	DRUHŮ
savci	1 047	170
ptáci	1 798	272
plazi	1 260	146
obojživelníci	566	15
ryby	1 607	36
bezobratlí	312	69
CELKEM	6 590	708

Údaje jsou platné k 31. 12. 2024.

Celkové výnosy zoo za rok 2024: 672 647 tis. Kč

Celkové náklady zoo za rok 2024: 639 715 tis. Kč

Zlepšený hospodářský výsledek (po zdanění): 32 933 tis. Kč

Foto: Miroslav Bobek

Samička Mobi – první mládě gorily nížinné narozené v Rezervaci Dja

CHOVATELSTVÍ

Mezi nejvýznamnější chovatelské úspěchy roku 2024 patří dvě mláďata goril nížinných, mládě orangutana sumaterského, již druhé mládě luskouna krátkoocasého, první české mládě vombata obecného či celosvětově první odchov ketupy Pelovy v zoo. Třemi mláďaty lidoopů v jednom roce se může pochlubit jenom nemnoho zoologických zahrad, a odchovem již druhého luskouna dokonce žádná jiná v Evropě.

Zoologická zahrada hlavního města Prahy si dlouhodobě udržuje velmi vysokou úroveň chovatelské a odborné činnosti. Je členem WAZA (Světová asociace zoologických zahrad a akvárií) a na různých úrovních intenzivně pracuje v rámci EAZA (Evropská asociace zoologických zahrad a akvárií), největšího mezinárodního regionálního sdružení zoologických zahrad. Pracovníci Zoo Praha zastávají významné pozice v různých orgánech a pracovních skupinách této asociace. V oblasti mezinárodní spolupráce při ochraně biodiverzity a zachraně ohrožených druhů se jako odborní experti podílíme na práci ve strukturách IUCN (Mezinárodní unie na ochranu přírody) a v jiných mezinárodních organizacích. Stranou nezůstávají ani vzdělávací a odborné aktivity, spolupráce s vysokými školami, členství v akademických komisích či přednášková činnost.

PLAZI, OBOJŽIVELNÍCI, RYBY, BEZOBRATLÍ

Z plazů jsou v Zoo Praha druhově nejpočetnější rozmnožovanou skupinou želvy. Nejcennějším odchovem za rok 2024 je pro nás pět mlád'at **želvy tlustohrdlé** (*Siebenrockiella crassicollis*). Tuto želvu, která patří mezi druhy mající původ v hongkongských záchranných akcích v letech 2001 a 2004, jsme naposledy rozmnožili v roce 2011. Matkou současných mlád'at je poslední tehdy vylihnutá samička a otcem jeden z původních samců. Velmi si ceníme i rozmnožení dvou kriticky ohrožených druhů v rámci jejich chovných programů EEP. Jedná se o **dlohokrčku rotiskou** (*Chelodina mccordi*) a **želvu egyptskou** (*Testudo kleinmanni*).

Mezi osmi rozmnoženými druhy ještěřů početně dominují **agamy stepní** (*Trapelus sanguinolentus*) se 72 mlád'aty. Nejcennější mezi ještěřimi mlád'aty je ovšem osm **agamek písečných** (*Phrynocephalus mystaceus*), protože tento druh je nejenom krátkověký, ale i chovatelsky nesmírně náročný.

Zvláštní událostí pro Zoo Praha byla úspěšná přirozená inkubace sedmi mlád'at **krajt zelených** (*Morelia viridis*). Tento druh totiž jako jeden z prvních na světě rozmnožil před padesáti lety odborný chovatel pražské zoo Aldo Olexa. Mlád'ata jsme ponechali ve zvláštním teráriu v expozici, takže je návštěvníci mohli nerušeně obdivovat hned vedle jejich rodičů.

Foto: Oliver Le Que

Mlád'ata krajty zelené s matkou

Naší profilovou skupinou mezi rybami jsou **duhovky** (čeled' Melanotaeniidae), které nejen vystavujeme, ale všechny druhy se snažíme v zázemí vytírat. I v roce 2024 se to podařilo u všech čtyř dlouhodobě chovaných druhů. Do kolekce navíc přibyl druh nový – novoguinejská **duhovka malá** (*Melanotaenia parva*). Tato duhovka již v přírodě pravděpodobně vyhynula a přežívá tedy jen v lidské péči.

Velkou pozornost jsme věnovali kolekci bezobratlých, zejména však přípravě na nejdůležitější expoziční i chovatelský počín týkající se bezobratlých živočichů, tedy na chov kriticky ohrožených **strašilek humřích** (*Dryococelus australis*). Čtyři sta vajec tohoto druhu, zachráněného před vyhnutím doslova na poslední chvíli, jsme ze Zoo Bristol obdrželi v polovině srpna. Do té doby probíhala příprava chovných i expozičních prostor a ve spolupráci se zahradnickým oddělením i rozšiřování portfolia pěstovaných živných rostlin a péče o ně. Strašilky se začaly líhnout v průběhu října a do konce roku 2024 se vylíhlo celkem 130 jedinců.

Mladá strašilka humří krátce po vylíhnutí

Foto: Petr Hamerník

PTÁCI

Nejvýznamnějšími ptačími mláděty roku 2024 se staly **ketupa Pelova** (*Scotopelia peli*) a **ketupa malajská** (*Bubo ketupu aagaardi*). V případě ketupy Pelovy se jednalo o světový prvoodchov v zoologické zahradě. Mládě bylo odchováno uměle a později zpětně seznamováno s rodiči, aby si získalo větší vazbu ke svému druhu. Také mládě ketupy malajské bylo odchováno uměle a později přesunuto do voliéry ke své babičce, aby se lépe socializovalo. Jednalo se o první odchov tohoto druhu v Evropě za poslední čtyři roky. V kolekci sov zmiňme také tři mláděta **puštíků bělavých** (*Strix uralensis*), která byla převezena do Rakouska v rámci mezinárodní spolupráce na reintrodukčním projektu Habichtskauz Wiederansiedelung.

Foto: Petr Hamerník

Dospělá ketupa Pelova s mládětem – světovým prvoodchovem v rámci zoologických zahrad

Významným mládětem byl **jeřáb rajský** (*Anthropoides paradisea*) odchovaný pěstouny – párem jeřábů mandžuských –, následovaný mládětem z pozdější snůšky, které již bylo odchováno rodiči. Mládě tohoto druhu bylo naposledy v Zoo Praha odchováno před 34 lety, kdy se jednalo zároveň i o poslední odchov v Česku.

Foto: Petr Hamerník

Jeřáb mandžuský s mládětem jeřába rajského a podkladkem, který pojistil rodičovskou aktivitu

Důležité bylo hnízdění australských **kormoránů černobílých** (*Microcarbo melanoleucos*), jejichž evropská populace v lidské péči doznala obrovského úbytku. V současné době chováme nejpočetnější kolonii mimo původní domovinu tohoto druhu. Celkem sedm odchovaných mláďat dává naději na udržení kormoránů černobílých v chovech i nadále, třebaže v roce 2024 nebyli úspěšně rozmnoženi v žádné jiné evropské zoo.

Supi mrchožraví (*Neophron percnopterus*) odchovali tři mláďata, ke kterým bylo pro lepší socializaci převezeno ještě mládě z umělého odchovu v Zoo Ostrava. O rok starší sup mrchožravý, který se vyhlíhl v roce 2023, byl v květnu vypuštěn z adaptační voliery do přírody pohoří Východní Rodopy v Bulharsku. Úspěšně hnízdily také **poštolky jižní** (*Falco naumanni*), jejichž mláďata jsou pravidelně vypouštěna v Bulharsku, kde byl tento druh ještě nedávno veden v kategorii „vyhynul“.

Velice vzácně jsou v zoologických zahradách odchováváni **zejzobi afričtí** (*Anastomus lamelligerus*), proto si vysoce ceníme pět mláďat. K umělému odchovu jsme přistoupili u mláďat **nesyta bílého** (*Mycteria cinerea*) – hnízdění totiž proběhlo koncem léta, a tak jsme s ohledem na chladnější noční teploty a vzácnost druhu v chovech i v přírodě vejce před líhnutím převezli do líhně, kde se zdárně vyklubala dvě mláďata, která se stala prvními úspěšně odchovanými nesytami bílými v historii Zoo Praha.

Za velký úspěch považujeme mláďata **pisil čáponohých** (*Himantopus himantopus himantopus*), která se vylíhla poprvé po 14 letech chovu a byla úspěšně odchována v počtu šesti jedinců.

Při slavnostním zahájení sezony jsme poprvé v Evropě představili veřejnosti **morčáky paranské** (*Mergus octosetaceus*). Tento kriticky ohrožený druh potápivé kachny jsme získali z Brazílie ke konci předešlého roku v rámci společného chovného projektu. Morčáci byli na jaře rozděleni do jednotlivých párů. Zájem o hnízdění začali projevovat v závěru roku, kdy jeden pár snesl snůšku sedmi vajec, na která samice zasedla.

Staronovým druhem se staly **kachyně parníkové** (*Tachyeres pteneres*), pocházející z nejjižnějšího cípu Jižní Ameriky. Z vrubozobých ptáků nemůžeme opomenout odchov čtyř mláďat **husovců stračích** (*Anseranas semipalmata*) pod rodiči a čtyř pohrobků, kteří se vylíhli po úhynu chovného samce, jenž pocházel ještě z importu z přírody z roku 1997. Opomenout nelze ani pět mláďat **pižmovenek konžských** (*Pteronetta hartlaubii*), které jsou v Evropě chovány poměrně vzácně.

Foto: Miroslav Bobek

Zoo Praha se v roce 2024 stala jedinou zoologickou zahradou mimo Brazílii, kde mohli návštěvníci spatřit kriticky ohrožené morčáky paranské

Jedním z nejdůležitějších rozmnožených druhů byli **holubi růžoví** (*Nesoenas mayeri*). Celosvětovou populaci tohoto ohroženého endemita ostrova Mauricius tvoří v chovech kolem 80 jedinců. Ani repatriovaná populace na Mauriciu nedoznává očekávaného nárůstu a přežití tohoto druhu zůstává velmi nejisté. Pravidelných odchovů dosahují pouze britské Zoo Jersey a Zoo Chester, proto šest mládřat v Zoo Praha vzbudilo značnou pozornost. Také filipínský endemit **holub podkovní** (*Ducula carola carola*) je chovatelsky významný druh. Díky odchovu jednoho mláděte jsme se opět stali jedinou evropskou zoo, která tento druh úspěšně rozmnožila.

Jednou z chovatelsky nejnáročnějších skupin jsou pěvci. Velkou radost máme ze dvou mládřat **vlhvců chocholatých** (*Psarocolius decumanus*), která byla odchována v péči chovatelů. Jednalo se o jediná mládřata tohoto druhu vyhlá v Evropě v posledních pěti letech. Jedno mládě odchovali také **vlhovci žlutokápí** (*Chrysomus icterocephalus*). I v případě těchto vlhvců jsme jedinou evropskou institucí, jež se mohla pochlubit úspěšným odchovem. Velkou radost jsme měli také ze čtyř mládřat **špačků holohlavých** (*Sarcops calvus*) od jednoho z posledních párů tohoto filipínského endemita v evropských chovech.

Mládě vlhovce chocholatého

Foto: Petr Hamerník

SAVCI

Mezi top mláďata roku se jednoznačně zařadily dvě samičky **goril nížinných** (*Gorilla gorilla gorilla*). První z nich, pojmenovaná Mobi, se narodila 2. ledna samici Duni, která pochází ze španělské Zoo Cabárceno, ovšem předky má v Praze: Duninou matkou, a tedy babičkou Mobi, je totiž známá Moja, první gorila v narozená České republice. Na druhé gorilí mládě jsme si museli počkat do 14. dubna, kdy porodila zkušená Kijivu, která je Duninou babičkou, a tudíž prababičkou v lednu narozené Mobi. Samičku pokřtila světoznámá primatoložka Jane Goodall jménem Gaia. Narozením Mobi a Gaiy se naplnil chovatelský zájem mít ve skupině současně dvě mláďata, která si budou moci spolu hrát a vyrůstat.

Foto: Petr Hamerník

Mobi a Gaia, mláďata goril nížinných narozená v pražské Rezervaci Dja, se zařadila k nejtatraktivnějším přírůstkům roku 2024

Mládě se narodilo také u dalšího zástupce lidoopů, jímž je **orangutan sumaterský** (*Pongo abelii*). Dne 2. května porodila samice Diri, která se sama narodila v pražské zoo, své první mládě. Ačkoliv prvorodička, dovedla se o potomka dobře postarat a projevila se jako výborná matka. Malý sameček dostal jméno Harapan.

Foto: Oliver Le Que

Sameček orangutana sumaterského Harapan je prvním mládětem pražské rodačky Diri

Již čtvrté mládě se narodilo v rodinné skupině **gibonů stříbrných** (*Hylobates moloch*). Naopak poprvé jsme se dočkali odchovu u miniaturního nočního lemura **makiho Goodmanova** (*Microcebus lehilahytsara*) – rozmnožily se všechny tři páry a odchovaly celkem pět mlád'at.

Senzací bylo opakované rozmnožení **luskounů krátkoocasých** (*Manis pentadactyla*). V pořadí druhé mládě byla opět samička, narozená 1. července a pojmenovaná Connie. Na rozdíl od prvního mláděte Šišky měla Connie potíže s přechodem z konzumace mateřského mléka na stravu pro dospělé luskouny. Téměř zázračně v jejím přechodném období zapůsobilo obohacení krmné kaše mravenci *Camponotus nicobarensis*, které nám laskavě poskytla vídeňská zoo.

Foto: Miroslav Bobek

Teprve druhé mládě luskouna odchované v evropských zoo – samička Connie

Nejdůležitějším mládětem v kolekci vačnatců se jednoznačně stala samička **vombata obecného tasmánského** (*Vombatus ursinus tasmaniensis*). Jednalo se o prvního vombata narozeného v Česku. Mládě se sice narodilo již na podzim 2023, ale z vaku poprvé vykouklo až na jaře 2024. V červnu dostalo jméno Mersey. Na závěr roku se nám pak podařilo dokončit dovoz dvou samců a dvou samic **dábla medvědotivého** (*Sarcophilus harrisii*) v rámci Tasmanian Devil Ambassador Program.

Foto: Oliver Le Que

Samice vombata obecného Winkleigh se svou dcerou Mersey – vůbec prvním vombatem narozeným v Česku

K nejvýraznějším mláďatům menších savců patřila dvojčata **bércounů Petersových** (*Rhynchocyon petersi*) – první odchov tohoto druhu v Česku, po němž následoval ještě úspěšný odchov samičky z dalšího vrhu. O odchov velkých druhů bércounů rodu *Rhynchocyon* jsme se snažili 15 let.

S velkým zájmem návštěvníků se dle očekávání setkala trojice mláďat **kapybar** (*Hydrochoerus hydrochaeris*), která se narodila 7. července. Dvě samičky a jeden samec dobře prospívali a v roce 2025 budou připraveni k odchodu do jiných institucí.

Foto: Petr Hamerník

Mláďata bércouna Petersova

Řadu mláďat odchovaly malé šelmy. Poprvé po půl století porodila samice **ocelota slaništního** (*Leopardus geoffroyi*) dvojčata, **kočky krátkouché** (*Prionailurus bengalensis euptilurus*) měly čtyřčata a po 11 letech porodila samice **jaguarundiho** (*Herpailurus yagouaroundi*) jednoho samečka – celosvětově se jednalo o jediný zaznamenaný odchov v zoologických zahradách za rok 2024. **Tayry** (*Eira barbara*) odchovaly tradičně dvojčata, a to jako jeden z mála párů na světě. Historicky zcela novým druhem se staly největší madagaskarské šelmy **fosy** (*Cryptoprocta ferox*), které se zabydly v Pavilonu šelem a plazů. U **medvědů ledních** (*Ursus maritimus*) proběhla výměna jedinců: samec Tom odcestoval na doporučení koordinátora chovu do kazachstánské Zoo Almaty, zatímco do Zoo Praha dorazili dva medvědí bratři Aleut a Gregor z varšavské zoo.

Foto: Miroslav Bobek

Novinkou roku 2024 v Pavilonu šelem a plazů se staly madagaskarské fosy

Již třetí přírůstek od obnovy chovu v roce 2019 jsme zaznamenali u **goralů sečuánských** (*Naemorhedus griseus*). Mladého samečka se podařilo úspěšně odchovat, a Zoo Praha se tak stala jednou z pouhých dvou evropských zoo, které tento nepříliš často chovaný druh rozmnožují. Skupina **kozorožců kavkazských** (*Capra caucasica*) odchovala celkem čtyři mláďata a ve skupině **tahrů himálajských** (*Hemitragus jemlahicus*) bylo odchováno šest mláďat, která se všechna narodila prakticky během jednoho víkendu.

Foto: Oliver Le Que

Mládě gorala sečuánského –
sameček narozený
v červenci 2024 –
ve věku 4,5 měsíce

V chovu antilop bylo nejzásadnějším počinem přestěhování skupiny **antilop vraných** (*Hippotragus niger*) do Africké savany k žirafám. Tím byl uvolněn samostatný expoziční výběh pro chov choulolistivých **gazel dama tmavých** (*Nanger dama mhorri*) spolu s párem **dikdiků Kirkových** (*Madoqua kirkii*) coby doplňkovým druhem. Gazely i dikdici se ve výběhu velmi rychle zabydleli a zdá se, že místní prostředí jim velmi svědčí. U **sitatung západoafrických** (*Tragelaphus speki gratius*) jsme se dočkali čtyř mlád'at – poprvé od přestěhování chovné skupiny do výběhu v expozičním celku Vodní svět ve spodní části zoo, který dosud obývala jen samčí skupina.

U **žiraf severních núbijských** (*Giraffa camelopardalis camelopardalis*) jsme přivítali 86. přírůstek – Johanku, posledního potomka samce Johana, který v předchozím roce ve vysokém věku uhynul.

Foto: Petr Hamerník

Poslední potomek samce Johana – samička žirafy severní núbijské Johanka

CHOVNÉ PROGRAMY A PLEMENNÉ KNIHY

Zoo Praha v průběhu roku 2024 spravovala plemenné knihy, koordinovala chovné programy či dohlížela na chov u celkově 26 druhů zvířat. Jejich výčet přinášíme níže.

Evropské chovné programy (EAZA Ex Situ Programmes, EEP):	Evropské plemenné knihy (European Studbooks, ESB):	Monitoring chovu (EAZA MON-P):
želva obrovská (<i>Aldabrachelys gigantea</i>)	hroznýšovec kubánský (<i>Chilabothrus angulifer</i>)	lori vlnkovaný (<i>Trichoglossus johnstoniae</i>)
komplex želva amboinských (<i>Cuora amboinensis</i> s. l.)	želva černavá (<i>Heosemys grandis</i>)	tricha orlí (<i>Psittichas fulgidus</i>)
orlicie bornejská (<i>Orlitia borneensis</i>)	gaviál indický (<i>Gavialis gangeticus</i>)	amazoňan jamajský (<i>Amazona collaria</i>)
komplex želv rodu <i>Batagur</i>	krokodýl kubánský (<i>Crocodylus rhombifer</i>)	komba jižní (<i>Galago moholi</i>)
varanovec bornejský (<i>Lanthanotus borneensis</i>)	satyr Cabotův (<i>Tragopan caboti</i>)	mara slaništní (<i>Dolichotis salinicola</i>)
bažant Edwardsův (<i>Lophura edwardsi</i>)	velemyš obláčková (<i>Phloeomys pallidus</i>)	hutie kubánská (<i>Capromys pilorides</i>)
sup mrchožravý (<i>Neophron percnopterus</i>)	velemyš největší (<i>Phloeomys cumingi</i>)	komplex koček bengálských (<i>Prionailurus bengalensis</i> s. l.)
komplex dvojjoborožců hnědavých (<i>Buceros hydrocorax</i> s. l.)		
komba ušatá (<i>Galago senegalensis</i>)	Mezinárodní plemenné knihy (International Studbooks, ISB):	
muntžak malý (<i>Muntiacus reevesi</i>)	kůň Převalského (<i>Equus przewalskii</i>) Nejdéle spravovaná plemenná kniha, kterou Zoo Praha vede. V červenci byla vydána v elektronické verzi, a to včetně všech historických záznamů. Ke konci roku 2024 obsahovala historické záznamy o 9 162 koních (4 357 hřebců, 4 477 klisen a 328 jedinců neurčeného pohlaví), což z ní činí třetí největší plemennou knihu mezi savci.	
přímorožec beisa (<i>Oryx beisa</i>)		
kůň Převalského (<i>Equus przewalskii</i>)		

PROJEKTY DRUHOVÉ OCHRANY IN SITU

Aktivity týkající se ochrannářských in situ projektů se v průběhu roku 2024 soustředily především na rozvoj stěžejního projektu Návrat divokých koní, konkrétně na přípravu a realizaci prvního transportu koní Převalského do Kazachstánu a přípravu jejich budoucí reintrodukce do východní části Mongolska. Dále byly rozvíjeny aktivity v Kamerunu, Kongu, Austrálii a na dalších místech.

NÁVRAT DIVOKÝCH KONÍ

Historickým milníkem roku 2024 byl transport sedmi koní Převalského (*Equus przewalskii*) z Prahy a Berlína do středního Kazachstánu, kde budou vypuštěni do volnosti – druh se tak poprvé po několika staletích opět stane součástí kazachstánské přírody. Vlastnímu transportu, který Zoo Praha organizovala, předcházelo na přelomu února a března 2024

Foto: Anna Bernáková

V červnu 2024 se uskutečnil první přesun koní Převalského do středního Kazachstánu

podepsání smlouvy o spolupráci mezi Zoo Praha a Výborem pro lesnictví a divokou přírodu Ministerstva ekologie a přírodních zdrojů Republiky Kazachstán a podepsání memoranda o spolupráci s hlavními zahraničními partnery projektu. Před transportem bylo také nutné řešit záplavy, které postihly oblast plánované reintrodukce a zničily velkou část reintrodukčního centra včetně aklimatizačních ohrad a přístupové cesty. Díky získání finanční podpory korporátních dárců a Ministerstva zahraničí ČR se podařilo veškeré potřebné opravy zafinancovat v plné výši a transport koní mohl proběhnout dle plánu.

Ve spolupráci se Vzdušnými silami Armády ČR a s německým Tierparkem Berlín byli v červnu 2024 z letiště v Praze-Kbelích přepraveni vojenským letounem CASA tři koně (hřebec a dvě klisny) pocházející z chovné a aklimatizační stanice v Dolním Dobřejově, další čtyři klisny letěly armádním speciálem z Berlína. Po příletu do Arkalyku v Kazachstánu následovala pozemní část transportu, během které cestovali koně v transportních bednách na korbách nákladních vozů. Vlastní vypuštění koní do aklimatizačních ohrad v reintrodukčním centru Alibi v kazachstánské Zlaté stepi (Altyn Dala) proběhlo 4. a 6. června 2024 a již brzy poté byly zaznamenány první pokusy o páření.

V roce 2024 došlo také k posunu v realizaci záměru reintrodukce koní Převalského do oblasti údolí Klášterů (Sümín chóloj) na východě Mongolska. Při příležitosti otevření nového expozičního celku Gobi navštívila Zoo Praha v březnu 2024 delegace z mongolského Ministerstva životního prostředí a turismu (nyní nově Ministerstvo životního prostředí a klimatické změny) včetně tehdejšího ministra a podepsali stěžejní memorandum o spolupráci. V září pak zástupci zoo v Mongolsku podepsali smlouvu o spolupráci mezi Zoo Praha a Přísně chráněnou oblastí Nömrög, v níž se údolí Klášterů nachází.

Foto: Oliver Le Que

Ředitel Zoo Praha Miroslav Bobek (vpravo) a tehdejší ministr životního prostředí a turismu Mongolska Bat-Erdene Bat-Öldzin (vlevo) při podpisu memoranda o spolupráci, které otevírá další cestu snahám nejen o návrat koně Převalského do východního Mongolska

Foto: David Broda

V rámci projektu na ochranu velbloudů divokých v Mongolsku byla část populace převezena do nového chovného centra, jehož výstavbu Zoo Praha zafinancovala

Zoo Praha se v Mongolsku zúčastnila rovněž transportu kriticky ohrožených velbloudů divokých ze stávající chovné stanice Dzachyn us do nové chovné stanice Toli bulag. Obě tyto stanice, nacházející se na území přirozeného výskytu velblouda divokého v nárazníkové zóně Přísně chráněné oblasti Velké Gobi A, jsou za finanční podpory Zoo Praha provozovány britskou neziskovou organizací The Wild Camel Protection Foundation. V rámci zářijového transportu do nového chovného centra v Toli bulag, jehož výstavba byla z velké části financována z prostředků Zoo Praha, respektive ze sbírkového konta Pomáháme jim přežít, bylo úspěšně přepraveno sedm velbloudů divokých.

TOULAVÝ AUTOBUS

Projekt Zoo Praha zaměřený na environmentální výchovu a ochranu goril i dalších pralesních druhů Konžské pánve se i v roce 2024 těšil velkému zájmu ze strany kamerunských dětí, vyučujících i rodičů. Proběhlo 16 jízd Toulavého autobusu a díky úzké spolupráci s místními obyvateli se nám podařilo vydat ve dvou jazykových mutacích, francouzsky a v lokálním dialektu badjoué, vzdělávací knížku vytvořenou „na míru“ místním podmínkám: *Malá gorila aneb Cesta kamerunským pralesem*. V posledních měsících roku 2024 byly rovněž zveřejněny a vydány *Gorilí pohádky* ve francouzštině i v badjoué. Vedle toho byla v září 2024 s novým školním rokem obnovena širší činnost v rámci environmentálně vzdělávacího programu vedeného v dialektu badjoué. Projekt se podařilo rozšířit do 11 škol v městečku Somalomo a v jeho okolí.

S partnerskou organizací Ape Action Africa, která mj. provozuje záchranou stanici pro primáty v Méfou (pro projekt velmi důležitá zastávka Toulavého autobusu), dlouhodobě řešíme stavbu vzdělávacího centra s ubytovacími kapacitami za účelem zlepšení možností šíření osvěty týkající se ochrany životního prostředí a místních živočichů. Na stavbu se v průběhu roku podařilo dojednat finanční podporu Komerční banky ve výši 500 000 Kč. Ke konci roku pak za stejným účelem a za asistence Zoo Praha získala organizace Ape Action Africa grant ve výši dalších 500 000 Kč, tentokrát od Ministerstva zahraničí ČR v rámci Malých lokálních projektů.

Vedle aktivit v Kamerunu jsme po více než roční odmlce způsobené zhoršenou politicko-bezpečnostní situací začali rozvíjet jednání o spolupráci s organizacemi v Konžské demokratické republice. Na jaře a v létě 2024 to byla především místní radiostanice Gorilla FM, s níž jsme vypracovali seznam techniky, která bude nutná k rozšíření dosahu vysílání stanice v Národním parku Kahuzi-Biega i za jeho hranicemi. V létě jsme zahájili spolupráci se studenty z místní školy, kteří by se podíleli na překladu knihy *Gorili pohádky* do svahilštiny, a byl vypracován podrobný plán překladu. Ten bude sloužit jako předloha pro rádiové vysílání audioverze *Gorilich pohádek* v tomto jazyce.

Foto: archiv Zoo Praha

Součástí jízdy Toulavého autobusu je i zastávka v pralese spojená s odborným výkladem

OCHRANA AUSTRALSKÉ FAUNY

V roce 2024 pokračovala podpora projektů na ochranu ohrožených živočišných druhů v Austrálii:

- Translokace a ochrana **vakoplců trpasličích** (*Burramys parvus*) v Novém Jižním Walesu vedená organizací Australian Ecosystems Foundation. Pro tento projekt byla domluvena další finanční podpora chovného centra Secret Creek Sanctuary.
- Reintrodukce **strašilky humří** (*Dryococelus australis*) na Ostrov lorda Howea. V této souvislosti byla koncem roku obnovena spolupráce se Zoos Victoria na genetickém výzkumu strašilky humří.
- Ochrana **jižních klokanů skalních** (*Petrogale penicillata*) proti invazním predátorům v Tidbinbilla Nature Reserve, Mt Rose a Mt Rothwell.
- Chov **paropuch corroboree** (*Pseudophryne corroboree*) v Zoos Victoria s cílem posílení volně žijící populace.

Foto: Oliver Le Que

Aktivity na ochranu volně žijících vombatů podpořila velvyslankyně ČR v Austrálii J. E. Jana Tyrer; na snímku při návštěvě pražské zoo v srpnu 2024

Byla dojednána spolupráce s neziskovou organizací Wombat Rescue, která se zaměřuje na záchranu, léčbu a rehabilitaci nemocných, zraněných nebo osiřelých **vombatů obecných** (*Vombatus ursinus*), které následně navrací zpět do přírody. Zoo Praha finančně podpořila tuto organizaci pokrytím nákladů na výstavbu speciálního výběhu potřebného pro vypouštění rehabilitovaných vombatů do přírody metodou soft release. Zásadní bylo navázání spolupráce a zajištění politické podpory velvyslankyně ČR v Austrálii J. E. Jany Tyrer, která pak v srpnu 2024 Zoo Praha osobně navštívila.

DALŠÍ ZAHRANIČNÍ IN SITU PROJEKTY

- Na konci roku 2024 byl nakoupen veterinární materiál na podporu ochrany **volavky císařské** (*Ardea insignis*) v Bhútánu, kde Zoo Praha dlouhodobě poskytuje materiální pomoc i veterinární poradenství.
- Ochrana kriticky ohrožené populace **supa mrchožravého** (*Neophron percnopterus*) na Balkáně je jedním z projektů podporovaných z prostředků projektu 8 Kč ze vstupu. Bulharská organizace Green Balkans, s níž spolupracujeme, uskutečnila s využitím těchto prostředků několik osvětových programů pro veřejnost a terénních výjezdů za účelem monitoringu supů a péče o krmná místa. Zázemí jejich rehabilitačního a chovného centra pro volně žijící živočichy bohužel v roce 2024 postihla nehoda, při níž byly vytopeny inkubační prostory. Zoo Praha na situaci reagovala darováním finančních prostředků z veřejné sbírky Pomáháme jim přežít, které byly použity na obnovu postižených prostor.
- Další dlouhodobou podporu v oblasti ochrany in situ rozvíjíme s partnerem Natureza do Futuro v Brazílii, který se specializuje na **morčáky paranské** (*Mergus octosetaceus*). Díky příspěvku z projektu 8 Kč ze vstupu byly pořízeny radiové vysílačky, které byly následně využity při monitoringu mláďat volně žijících ptáků.
- Z projektu 8 Kč ze vstupu dále podporujeme reintrodukci **bažanta Edwardsova** (*Lophura edwardsi*) ve Vietnamu či ochranu **gaviála indického** (*Gavialis gangeticus*) v Indii.

PROJEKTY IN SITU NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY

V roce 2024 úspěšně pokračoval projekt na výzkum a ochranu kriticky ohroženého **karase obecného** (*Carassius carassius*). V Zoo Praha byla zahájena postupná rekonstrukce sádek, aby mohly sloužit pro distribuci ryb během výlovů. S Lesy hlavního města Prahy jsme podepsali

memorandum o spolupráci, na jehož základě budou pro záchranný program postupně zpřístupňovány další nádrže; jedněmi z prvních se staly tři Chodovecké nádrže, kam byly ryby vysazeny v průběhu podzimu. Proběhla také revitalizace dešťové usazovací a retenční nádrže Motol, kam byla rybí násada přemístěna na podzim téhož roku. Dále byla násada v průběhu roku umístěna např. do Albrechtic nad Vltavou, Višňové u Příbrami či do Lomu v Hostivaři. Dohromady jsou geneticky testované ryby ze záchranného programu již ve více než 20 nádržích.

V rámci programu na ochranu **sysla obecného** (*Spermophilus citellus*) proběhlo během léta delší dobu připravované přemístění syslů z výběhu žiraf pod budovou Sklenářky v areálu zoo do voliéry ve výběhu koní Převalského na pražských Divčích hradech. Na místě bylo vypuštěno 30 zvířat. Pro příští roky počítáme s chovem syslů pouze ve voliéře, přičemž nové přírůstky budou moci být případně využity pro vypouštění do volné přírody v rámci záchranného programu.

Dalším in situ projektem Zoo Praha na území České republiky je ochrana volně žijících populací **užovky podplamaté** (*Natrix tessellata*) a **ještěrky zelené** (*Lacerta viridis*), který úspěšně pokračoval i v roce 2024. Kurátor chovu plazů uspořádal pro zaměstnance Ústavu pro jaderný výzkum v Řeži školení týkající se soužití s kriticky ohroženými užovkami, na jejichž ochranu v povodí Vltavy severně od Prahy se Zoo Praha zaměřuje. S ÚJV byla domluvena další spolupráce.

Z projektu 8 Kč ze vstupu podporujeme ochranu **modráska východního** (*Pseudophilotes vicrama*) v ČR a řadu dalších projektů.

Mladí karasi obecní

Foto: Petr Hamerník

STAVEBNÍ ČINNOST

Zásadní událostí roku 2024 bylo dokončení a otevření nového expozičního celku Gobi, představujícího koně Převalského a další druhy mongolské fauny. Nové expozice se dočkali také dikobrazi srstnatonosí a stavební činnost se nevyhnula ani Vodnímu světu, kde jsme budovali expozici pro malpy.

Foto: Tereza Mrnáková

Koně Převalského v nové expozici Gobi

GOBI

Expozice Gobi je primárně zaměřena na **koně Převalského** (*Equus przewalskii*), které ukazuje v prostředí navozujícím atmosféru jejich původní domoviny, tedy středoasijských stepí a polopouští. Tomu odpovídá chudá vegetace, kaskádovitý povrch výběhu členěný skalními výchozy a balvany i hrubý povrch z písku a kamení vhodný pro rovnoměrný obrus kopyt. Chovatelské prostory pro koně Převalského tvoří vedle stájí a zázemí dva výběhy – hlavní expoziční o rozloze 1 970 m², který je určen pro stádo, a menší odstavný o ploše 1 015 m², určený k oddělování hřebce nebo k izolaci nově přichozích koní po dovozu.

Stupňovitý svah výběhu imitující zvlněný terén Džungarské Gobi plynule přechází v okolní pohoří. Umělé skalní útvary v jednom místě věrně napodobují konkrétní mongolskou lokalitu – světoznámé **Planoucí útesy** (Flaming Cliffs), které proslavila nezaměnitelná scenérie a fosilie dinosaurů, jejichž repliky si zde návštěvníci mohou prohlédnout. Svě místo tu má i typické mongolské ovó, mohyla z kamení, která má pro Mongoly posvátný význam.

Na tento působivý venkovní prostor navazuje malý pavilon zasazený do terénu a zcela osázený vegetací. Uvnitř jsou umístěna terária s menšími pouštními živočichy. Savce zde zastupují **pískomil mongolský** (*Meriones unguiculatus*), **ježek ušatý** (*Hemiechinus auritus*), **křečík Roborovského** (*Phodopus roborovskii*) a **pestruška písečná** (*Lagurus lagurus*), která je pro Zoo Praha zcela novým druhem. Součástí pavilonku jsou dále dvě expozice vystavující plazy a tři menší insektária s bezobratlými živočichy. Menší z plazích expozic je ambiciózním pokusem o prezentaci skrytě žijícího hrabavého hada **hroznýška tatarského** (*Eryx tataricus*), který je pravděpodobným předobrazem mytického vraždícího červa olgoje chorchoje. Druhá, rozsáhlejší expozice představuje nejcharakterističtější z mongolských plazů, tedy zástupce rodu paješterka (*Eremias*) a agamka (*Phrynocephalus*), konkrétně **paješterky Převalského** (*Eremias przewalskii*), **agamky Převalského** (*Phrynocephalus przewalskii*) a **agamky různobarvé** (*Phrynocephalus helioscopus varius*). Velkoryse řešené terárium by mělo uspokojit všechny potřeby těchto velmi náročných drobných ještěřů. Nápadnější ze dvou expozic bezobratlých v rámci Gobi jsou dvě vitríny se **štíry Martensovými** (*Olivierus martensii*). V jedné z nich mohou návštěvníci vidět hnědavé štíry, nasvícené světlem ve viditelné části spektra. Jejich pozornost však okamžitě přitáhne expozice druhá, v níž stejný druh štíra září v ultrafialovém světle tajemnou neonovou barvou. Velmi nenápadní jsou naopak takřka ustavičně zahrabaní **švábi lékařští** (*Eupolyphaga sinensis*).

Foto: Miroslav Bobek

Hroznýšek tatarský

Foto: Petr Hanerik

V pavilonku v expozici Gobi se ukrývají nejen terária s pouštními zvířaty, ale také malé muzeum prezentující Návrat divokých koní do Mongolska

Nemalá část interiéru pavilonku byla vyhrazena prezentaci příběhu posledního divokého koně a snah o jeho záchranu a návrat do volné přírody. Vzniklo tak malé muzeum, kde návštěvníci uvidí mimo jiné i věrné modely armádního letouna CASA či vozidel, kterými Zoo Praha od roku 2011 přepravovala koně Převalského do Gobi B.

Atmosféru expozičního celku dotvářejí také další prvky odkazující na Mongolsko. Je to například **jurta**, která slouží jako výstavní prostor, nebo **kámen s petroglyfy** (rytinami do kamene různého stáří) vyrobený jako kopie konkrétního nález, který v Mongolsku učinil ředitel Zoo Praha Miroslav Bobek. Celý nový komplex je pak zakončen dvěma venkovními voliérami pro nezaměnitelné malé kočky **manuly** (*Otocolobus manul*), jejichž chov jsme obnovili téměř po 15 letech.

EXPOZICE DIKOBRAZŮ

V květnu 2024 jsme ve spodní části areálu, mezi Pavilonem velkých želv a Velemlokáriem, otevřeli novou expozici **dikobrazů srstnatonosých** (*Hystrix indica*), kteří tak získali po několikerém stěhování definitivní příbytek. Uprostřed výběhu je vyvýšená plošina, na kterou chovatelé dikobrazům umisťují krmení. Návštěvníci díky tomu mohou tyto pichlavé hlodavce sledovat ve výši svých očí. Nechybí ani pohled do vnitřní expozice, která simuluje podzemní noru a z jejíhož stropu vyrůstají kořeny stromu. Celkem byly ke konci roku v expozici tři dospělé samice se třemi mlád'aty, která se zde již narodila.

EXPOZICE MALP

V celku Vodní svět a opičí ostrovy, v místě bývalého objektu pro guerézy pláštikové, vznikla v průběhu roku 2024 nová ubikace pro malpy. Má celkovou užžitnou plochu 92,5 m² a sestává ze dvou expozic, odstavného boxu a chovatelského zázemí. Na objekt navazuje venkovní voliéra o ploše 57 m², která bude sloužit jako zimní výběh v případě, že by zamrzl vodní příkop kolem hlavního velkého výběhu. Stavba byla dokončena ke konci roku 2024 a chov malp by měl započít v následujícím roce. Zároveň byla v průběhu roku 2024 zahájena jednání, jejichž výsledkem by měl být import prvních jedinců **malp zlatých** (*Sapajus flavius*) z Jižní Ameriky. Ti budou tvořit základ nové evropské ex situ populace, neboť se jedná o druh, který zatím není v evropských zoologických zahradách chován. Do jejich příchodu zabydlí expozici skupina **malp zlatobříchých** (*Sapajus xanthosternos*).

VÝBĚH ZUBRŮ V DOLNÍCH POČERNICÍCH

V průběhu roku 2024 byl zrealizován záměr projektu **Zubrů v Praze**, jehož hlavním cílem je vytvoření rozlehlého přírodního výběhu pro rozšíření chovu tohoto největšího evropského kopytníka. Akce současně přispěje k revitalizaci území a navýšení biodiverzity – zkušenosti totiž dokazují, že spásáním, rozrušováním půdního pokryvu kopyty či válením se zvířat v kalištích, respektive prachových lázních, dochází v lokalitě k selekci travních porostů ve prospěch kvetoucích rostlin, keřů i stromů. To v důsledku znamená návrat původních druhů živočichů, od hmyzu až po obratlovce. Hlavní výběh má plochu téměř 12 hektarů (přesně 118 224 m²). Provozní zázemí tvoří objekt o zastavěné ploše 74 m², na nějž navazuje odstavný výběh velikosti 462 m² a dva veterinární dvorky o celkové ploše 52 m². Začátek chovu zubrů v tomto zařízení je plánován na rok 2025.

VEŘEJNOST

Jedním z hlavních cílů zoologických zahrad je vytváření pozitivního vztahu veřejnosti k přírodě. K naplnění tohoto úkolu slouží vzdělávací i zábavné aktivity pro veřejnost, obsáhlý informační systém a řada publikací, jež zoo vydává. Zoo Praha je nejnavštěvovanější zoologickou zahradou v Česku a téměř 1,4 milionu návštěvníků ročně představuje příležitost pozitivně formovat nemalou část veřejnosti.

Foto: Oliver Le Que

Slavnostního otevření expozice Gobi se zúčastnil i prezident České republiky a ministr životního prostředí a turismu Mongolska

PROGRAMOVÉ AKCE

V průběhu roku se v Zoo Praha uskutečnila řada již tradičních, pravidelných akcí, ale také jednorázové akce ve spojitosti s narozením významných mláďat či otevřením nových expozic. Obrovský zájem vzbudily **křtiny prvního gorilího mláděte**, které připadly na 10. února. Jméno pro vnučku slavné Moji pomohly vybrat děti z Biosférické rezervace Dja v Kamerunu, konečné hlasování však měla v rukou česká veřejnost, která nakonec zvolila jméno Mobi. Mnoho zdraví přišel popřát gorilí samičce i známý youtuber Kovy.

První čtvrtletí vyvrcholilo 23. března zahájením 93. sezony, při němž byl **slavnostně otevřen nový expoziční celek Gobi** za účasti prezidenta České republiky Petra Pavla. Významnou událost si nenechal ujít ani ministr životního prostředí a turismu Mongolska Bat-Erdene Bat-Öldzín. Součástí programu zahájení sezony bylo rovněž představení kriticky ohroženého druhu kachny – morčáka paranského, kterého lze mimo Brazílii spatřit pouze v pražské zoo.

V květnu proběhla již třetí návštěva světoznámé primatoložky a ochránkyně přírody dr. **Jane Goodall v Zoo Praha**. Zájem veřejnosti byl ohromný a dr. Goodall i ve svých devadesáti letech prokazovala neuvěřitelné charisma, neúnavnost a smysl pro humor. Hlavními body jejího programu v Zoo Praha bylo **pojmenování v dubnu narozené gorilí samičky**, pro niž vybrala jméno Gaia, a představení českého překladu její knihy *Pangolina*, která je určena dětem a pojednává o luskounech. V aule České zemědělské univerzity pak 10. května proběhla pod záštitou Zoo Praha přednáška slavné vědkyně, kapacita velkého sálu však ani v nejmenším nepostačovala počtu zájemců.

Foto: Oliver Le Que

Slavná ochránkyně přírody a primatoložka dr. Jane Goodall v květnu navštívila Zoo Praha a pokřtila zde malou gorilí samičku, které dala jméno Gaia

Za účasti britského velvyslance Matta Fielda, ministra zahraničních věcí ČR Jana Lipavského a náměstkyně primátora hlavního města Prahy Jany Komrskové proběhly 2. června **křtiny mláděte orangutana**. Ze zhruba dvou tisíc návrhů od veřejnosti nakonec chovatelé vybrali malému samečkovi jméno Harapan. Svého jména se dočkalo také **první mládě vombata** narozené v České republice; malá samička byla 15. června pojmenována Mersey a role jejího kmotra se ujal herec Ondřej Sokol, který je příznivcem pražských vombatů. Oslava 65. narozenin čekala v průběhu června **nejstarší slonici pražského stáda**, Gulab, a uskutečnilo se také již čtvrté **Setkání pěstounů**, během kterého byly v Zoo Praha připraveny pro pěstounské rodiny speciální programy.

Foto: Petr Hamerník

Herec Ondřej Sokol a ředitel Zoo Praha Miroslav Bobek při křtu prvního českého vombata

Celkem desetkrát se od července až do září konaly komentované prohlídky výstavy **Šíповé žáby**, na které bylo od 6. července k vidění několik desítek druhů živých pralesnic. Během prázdnin byla pro návštěvníky nachystána rovněž řada tradičních akcí, jako byl **Vikend hmyzožravců**. V neděli 28. července proběhly **křtiny druhého pražského mláděte luskouna**; malá samička dostala jméno Connie, které navrhli a vybrali čtenáři iDNES.cz. V průběhu prázdnin také proběhly **křtiny malé žirafy**, jejíž jméno, Johanka, slavnostně odhalily v sobotu 10. srpna bývalé reprezentantky v basketbalu Ivana Burgrová, Ilona Večeřová a Karolína Cahová.

Vzhledem k vysokým teplotám jsme v průběhu léta připravili akci **Zoo pod ledem**, která během nejteplejších dnů poskytovala na mnoha místech v areálu osvěžení. Společnost Bidfood pro ni dodala do zoologické zahrady celkem osmkrát 7,5–12 tun ledu, který byl rozmisťován především do výběhů vybraných druhů zvířat a částečně i do návštěvnických prostor. Zoo Praha se tak alespoň v některých částech svého areálu stávala jedním z nejchladnějších míst v Česku.

Foto: Miroslav Bobek

Ledové ochlazení v rámci akce Zoo pod ledem si obzvláště užili medvědi bratři Aleut a Gregor

Již třetí sezonu bylo na konci léta v zoo hostem **Divadlo Spejbla a Hurvínka** s představením *Hurvínek a nezvaný host*. Obě uskutečněná představení byla zcela vyprodaná, což je příslibem ke spolupráci i v dalším roce.

Vyvrcholením třetího čtvrtletí byla 28. září **jubilejní slavnost k 93. výročí otevření Zoo Praha**. Nesla se v duchu padesátých let, neboť v roce 1959 byla Zoo Praha pověřena vedením Mezinárodní plemenné knihy koně Převalského, která v roce 2024 slavila 65. výročí své existence. Hlavním bodem dopoledního programu byl křest knihy ředitele Zoo Praha Miroslava Bobka *Snídaně s Její excelencí*. Odpolední program zahájili velvyslanec Kazachstánu Bakyt Dyussenbayev a velvyslanec Mongolska Gansukh Khashkhan Damdin – zástupci dvou států, kam Zoo Praha dopravila koně Převalského v rámci projektu Návrat

divokých koní. Slavnost spojenou s úspěchy pražské zoo na poli záchrany koní Převalského si nenechal ujít ani dlouhodobý příznivec zoo olympionik David Svoboda, který se již v minulosti stal kmotrem klisny Queridy, jedné z účastnic transportů do Mongolska.

V říjnu se v programu pro návštěvníky odráželo téma podzimu. **Dýňové hody**, které probíhaly po celý týden podzimních prázdnin na přelomu října a listopadu u vybraných druhů zvířat, přilákaly mnoho návštěvníků různých věkových skupin.

Závěr roku patřil tradičním vánočně laděným akcím a každoročnímu **setkání sponzorů**, které proběhlo 7. prosince a jako obvykle bylo spojeno s předáváním cen Velký, Malý a Divoký Richard, vernisáží výstavy *Fotím v Zoo Praha*, kde byly prezentovány vítězné snímky stejnojmenné fotosoutěže, a doprovodným programem včetně speciálního tréninku lachtanů.

Pro předem objednané zájemce se během ledna, dubna a července uskutečnil **workshop na výrobu hraček** pro zvířata. Čtyřikrát v průběhu roku Zoo Praha pořádala již tradiční **Den chovatelů želv**, kde formou přednášek, besed a setkání seznamuje návštěvníky se zoologickými i chovatelskými zákulisními zajímavostmi o této ohrožené živočišné skupině. V průběhu celého roku probíhala také pravidelná **komentovaná krmení a setkání** – mimo sezonu o víkendech a svátcích, v létě denně na více než dvaceti místech zoologické zahrady. Zpestřením návštěvy zoo byly po celý rok i výstavy; celkově se jich uskutečnilo jedenáct, a to nejen v tradičních prostorách (Gočárovovy domy, jurta u výběhu koní Převalského a terasa Vzdělávacího centra), ale také v Rezervaci Dja.

Foto: Petr Hamerník

Oblíbená komentovaná krmení se konají v průběhu celého roku na řadě míst v zoo

VZDĚLÁVÁNÍ A PRÁCE S DĚTMI

V průběhu roku se konalo celkem 16 termínů **zooškol** pro děti a 14 termínů oblíbených zooškol pro dospělé, včetně termínů speciálně určených pro pedagogy a pro absolventy předchozích kurzů. Mezi vzdělávací programy jsme nově zařadili také zooškoly pro rodiny s dětmi – těch proběhly dva kurzy.

Pro školy Zoo Praha nabízí nejen **prohlídky s průvodcem** a **výukové programy**, ale také **učitelské balíčky** k samostatné práci. Ty jsou využívány především v hlavní školní sezoně (duben až červen), kdy jsou kapacity prohlídek s průvodcem a výukových programů zcela naplněné. V roce 2024 využilo vzdělávací nabídku Zoo Praha celkem 716 skupin v počtu 16 249 žáků.

Od 2. října 2023 do 30. dubna 2024 probíhala soutěž dětských kolektivů **Staň se strážcem pralesa**, pořádaná ve spolupráci se společností Remobil, z. s. Soutěžní skupiny sbíraly staré mobilní telefony a tablety k následné recyklaci, aby pomohly gorilám nížinným a dalším ohroženým druhům zvířat ze střední Afriky. V rámci soutěže se v roce 2024 vybralo přes 5 000 těchto zařízení.

Pro děti od 8 do 18 let vede Zoo Praha **Zookroužky** a **Zooklub**. Jednotlivé lekce probíhají každý všední den a jsou určeny dětem a mládeži od 8 až do 18 let. Zkušení lektori na nich účastníky systematicky vzdělávají v zoologii, ekologii a dalších přídružených disciplínách.

Foto: Oliver Le Que

Nový výukový program pro školy na téma *Tajemství Gobi*

Oblíbené **letní příměstské tábory** se konaly po dobu devíti týdnů v průběhu celých letních prázdnin. Celkem se táborů zúčastnilo 410 dětí ve dvou věkových kategoriích. Účastníci si během nich nejen prošli důkladně areál zoologické zahrady, ale také si vyzkoušeli některé z činností chovatelů a nahlédli do zákulisí chodu moderní zoo.

SLUŽBY A ZÁŽITKY

Jedinečný interaktivní zážitek nabízí Zoo Praha od července 2024, kdy v dolní části areálu otevřela ve spolupráci se společností C2K Entertainment stánek s názvem **Virtuální realita**. V něm mohou návštěvníci v pohyblivých sedadlech a s využitím speciálních brýlí zhlédnout formou opravdového „imersního“ VR zážitku edukační filmy s přírodovědnou tematikou – a pozorovat tak gorily horské ve rwandském pralese nebo putovat spolu s milionovými stády pakoňů po Serengeti.

V neděli 13. října jsme veřejnosti slavnostně představili **mobilní aplikaci Zoo Praha**, která návštěvníkům poskytuje veškerý komfort od nákupu vstupenek a interaktivní mapy areálu až po profily chovaných druhů, včasná upozornění na krmení zvířat nebo navrhované trasy po areálu. Aplikaci, která je dostupná jak pro Android, tak pro iOS zařízení, vytvořili studenti z České IT Akademie ve spolupráci s Komerční bankou. Jde o první takový počin v kontextu tuzemských zoologických zahrad. Aplikace Zoo Praha je výjimečná také tím, že nevznikla podle šablony, avšak byla vyvinuta takzvaně „od piky“.

Mobilní aplikace Zoo Praha si záhy po svém spuštění získala hodnocení uživatelů 4,9 z 5

Závěr roku oživily v zoo obří lampiony ve tvaru afrických zvířat a fantastických rostlin od společnosti Garden of Lights. Podobná instalace byla v české zoologické zahradě vůbec poprvé. Kromě finančního přínosu přilákala **Světelná zoo** pozornost mnoha návštěvníků i médií a veřejnosti. Tato podívaná byla přístupná od listopadu a naplánována byla až do poloviny února 2025.

PUBLIKAČNÍ ČINNOST

Čtyřikrát ročně vychází časopis pražské zoo **Trojský koník**, který informuje o dění v zoo, přináší pohledy do zákulisí provozu zoologické zahrady, medailonky o zvířatech, reportáže z ochrannářských aktivit, rozhovory a mnoho dalšího. Jeho nedílnou součástí je *Trojský koníček*, časopis zaměřený na mladší čtenáře a obsahující mimo jiné i řadu zábavných úkolů a aktivit. V roce 2024 se jednotlivá čísla *Trojského koníka* věnovala mj. dvěma gorilím mláďatům, nově otevřenému expozičnímu celku Gobi a jeho obyvatelům, návštěvě Jane Goodall v Praze, historicky prvnímu Návratu divokých koní do Kazachstánu či dospívání ve světě zvířat. *Trojský koníček* pak zavedl malé čtenáře do světa koní, oslu a zeber, na cestu kolem světa, představil jim různé aspekty rodičovské péče mezi zvířaty a nabídl jim kalendář spojený se stolními hrami na celý rok. Pro zaměstnance pak Zoo Praha vydává dvakrát ročně časopis **Tamtamy**.

Nového vydání ve francouzštině a v dialektu badjoué se dočkala kniha **Gorilí pohádky**. Zoo Praha dále v roce 2024 připravila český překlad knihy Jane Goodall **Pangolina** a vydala několik brožur (např. presskit **Návrat divokých koní 2024** v češtině, angličtině a ruštině, česko-anglickou brožuru **Šípové žáby 3** či francouzské a badjoué vydání edukační brožurky **Malá gorila**). Stálíci v naší nabídce tiskovin jsou omalovánky, stolní a nástěnné kalendáře či pohlednice – vždy doplněné populárně-naučnými texty, takže přinášejí nejen zábavu či estetickou hodnotu, ale také poučení.

V souvislosti s otevřením expozičního celku Gobi vznikl rovněž komplexní **informační systém** včetně sekci na webu, který přináší informace o vybraných zajímavostech dané oblasti i o živočišných druzích, které ji obývají. Nová série čtyř panelů byla vytvořena pro expozici lachtanů, do Údolí slonů přibyl panel o indickém svátku světla Diwali a Pavilon šelem a plazů se dočkal série aktualizovaných panelů. Všechny panely v areálu Zoo Praha jsou připravovány dvojjazyčně, česko-anglicky.

PRODEJNÍ PŘEDMĚTY A SUVENÝRY

Zoo Praha neustále rozšiřuje sortiment vlastních merchandisingových suvenýrů tak, aby uspokojila poptávku návštěvníků, kteří míří do zoo za svým oblíbeným zvířetem a hledají jeho motiv na prodejních artiklech. K nejprodávanějším předmětům patří textil – trika s vyobrazením zvířat ze Zoo Praha, mikiny, kšiltovky, plátěné tašky apod. Nabídka zoo je však mnohem širší a zahrnuje například také magnetky, puzzle, pexesa, láhve na pití, svačिनové boxy a samozřejmě již zmíněné pohlednice a kalendáře. V roce 2024 jsme zařadili do sortimentu nové turistické vizitky, deníky, bloky, psací pera, medaile, zrcátka, pilníčky či hrnky.

Všechny prodejní předměty ze Zoo Praha je možné koupit nejen v některé z deseti prodejen v areálu zoologické zahrady, ale také online na e-shopu zoo s možností doručení domů nebo vyzvednutí na výdejním místě při východu ze zoo. Novinkou roku 2024 bylo instalování Zooboxu vedle výdejny e-shopu, který rozšiřuje možnost odběru zboží. Vzhledem ke speciálnímu podsvícení vnitřních prostor boxů zde lze objednávky vyzvednout 24 hodin denně, 7 dní v týdnu.

Mnoho suvenýrů připravených v roce 2024 se tematicky věnovalo novým mláďatům i významným událostem.

HLAVNÍ A MEDIÁLNÍ PARTNEŘI ZOO PRAHA 2024

Komerční banka, a. s.

Volkswagen – Porsche
Česká republika, s. r. o.

Coca-Cola Česká republika, s. r. o.

Bidfood Czech Republic, s. r. o.

Plzeňský Prazdroj, a. s.

mediální skupina **mafra**

DNES | **iDNES.cz**

MAFRA, a. s.

AG FOODS Group, a. s.

Redakce: Lenka Janochová

Podkladové texty: Miroslav Bobek, Pavel Brandl, Kristýna Čechlovská, Lukáš Divoký, Barbora Dobiášová, Lucie Ferebauerová, Jiří Kotek, Jan Menger, Eliška Pellešová, Helena Petáková, Jaroslav Šimek, Andrea Šimková, Antonín Vaidl, Petr Velenský

Jazyková redakce: Zuzana Böhmová, Helena Petáková

DTP: Jan Steiner

Foto na titulní straně: Oliver Le Que

© Zoologická zahrada hl. m. Prahy, 2025

www.zoopraha.cz

ISBN: 978-80-88426-47-9

www.facebook.com/zoopraha

www.instagram.com/zoopraha

x.com/zoo_praha

www.youtube.com/zoopraha